

Sygn. akt I C 513/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 maja 2014r.

Sąd Okręgowy w Lublinie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **Sędzia Sądu Okręgowego Zofia Homa**

Protokolant: Ilona Pasternak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 maja 2014 r.

sprawy z powództwa P. K. (1)

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

- 1) zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda P. K. (1) kwotę 76 539,00 (siedemdziesiąt sześć tysięcy pięćset trzydzieści dziewięć) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 9 czerwca 2009 roku do dnia zapłaty;
- 2) zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powoda P. K. (1) kwotę 9 444,00 (dziewięć tysięcy czterysta czterdzieści cztery) złote tytułem zwrotu kosztów procesu;
- 3) nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Lublinie kwotę 342,08 (trzysta czterdzieści dwa złote 08/100) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygn. akt **I C 513/12**

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 28 czerwca 2012 roku, powód P. K. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 76.539 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 9 czerwca 2009 roku do dnia zapłaty.

Dodatkowo, powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów procesu według norm prawem przepisanych (petitum pozwu, k. 2-2v).

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że prowadzi gospodarstwo rolne, w skład którego wchodzi sad z jabłoniemi, wiśniami i gruszami. Na wypadek szkody spowodowanej przymrozkami wiosennymi, powód zawarł z (...) S.A. umowę obowiązkowego dotowanego ubezpieczenia upraw rolnych, z sumą ubezpieczenia od wiosennych przymrozków w owocach określoną na kwotę 503.450 zł. Ubezpieczenie to zostało potwierdzone polisą nr (...).

W maju 2009 roku, na skutek działania mrozu, uszkodzone zostały zawiązki owoców na plantacjach powoda. Po zgłoszeniu szkody, w trakcie oględzin ustalono, że szkoda w zawiązkach, jaka została wyrządzona przez przymrozek wynosiła od 29 % do 69 % - w zależności od miejsca plantacji i odmiany owoców.

Z tego rodzaju oceną zniszczeń zawiązków na skutek mrozu, zgodził się pozwany. Niemniej jednak, w ocenie powoda, dokonana została dalszej korekty szkody, która w znaczny sposób zmniejszyła należne mu świadczenie. Pozwany zakład ubezpieczeń oddzielił bowiem wysokość uszkodzeń od wysokości szkody i na skutek zastosowania swoich

wewnętrznych norm, wypłacił znacznie niższą kwotę odszkodowania, niż wynikało to z pomiaru zniszczeń. Powód podkreślił, że normy zmniejszające odszkodowanie, nie zostały mu przedstawione do względu, wraz z ogólnymi warunkami ubezpieczenia.

Co więcej, zdaniem powoda, same ogólne warunki ubezpieczenia, a dokładnie § 20 ust. 3-5, formułujący zasady wyliczania odszkodowania zostały określone w sposób mniej korzystny, niż wynika to z przepisu art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 2005 roku o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (uzasadnienie pozwu, k. 3-5).

W dniu 27 września 2012 roku (data wpływu), pozwany zakład ubezpieczeń wniósł odpowiedź na pozew, w której nie uznał powództwa, wnosząc o jego oddalenie w całości oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu, pozwany podniósł, że wypłacone powodowi odszkodowanie w pełni rekompensuje jego szkodę.

Ponadto błędne jest twierdzenie powoda, iż OWU są sprzeczne z przepisami ustawy o ubezpieczeniach rolnych i zwierząt gospodarskich, gdyż takiej niezgodności nie zaobserwował organ sprawujący kontrolę na podstawie art. 10 ustawy.

Dlatego też, w ocenie pozwanego – likwidacja szkody przeprowadzona została zgodnie z przepisami prawa oraz obowiązującymi w (...) S.A. zasadami i „Normami do ustalania wysokości szkód w uprawach rolnych” (odpowiedź na pozew, k. 102-106).

W toku postępowania, strony podtrzymywały reprezentowane stanowiska w sprawie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

P. K. (1) był właścicielem sadu owocowego o pow. 21,20 ha: powierzchnia sadu jabłoniowego wynosiła 13,80 ha, powierzchnia sadu wiśniowego – 3,40 ha, zaś powierzchnia sadu grusowego – 4,00 ha, położonego w miejscowości M..

Sad owocowy charakteryzował się dobrymi warunkami produkcji, wysoką intensywnością, dobrą organizacją produkcji oraz efektywnym zarządzaniem (okoliczność bezsporna).

W dniu 30 października 2008 roku, pomiędzy P. K. (1) prowadzącym gospodarstwo (...) w P., a (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. zawarta została umowa obowiązkowego dotowanego ubezpieczenia upraw rolnych z okresem ubezpieczenia od dnia 31 października 2008 roku do dnia 30 października 2009 roku. W przypadku uprawy owoców objęta ona została zakresem ubezpieczenia od przymrozków wiosennych na łączną sumę ubezpieczenia 503.450 zł (dowód: umowa ubezpieczenia, k. 9-10; okoliczność bezsporna).

Do wskazanej powyżej umowy, ustalone zostały, uchwałą Nr(...) Zarządu (...) S.A. z dnia 5 września 2008 roku, ogólne warunki obowiązkowego, dotowanego ubezpieczenia upraw rolnych (dowód: OWU, k. 17-23).

W wyniku zawarcia wskazanej powyżej umowy ubezpieczenia, P. K. (1) dokonał zgłoszenia dwóch szkód, które zarejestrowane zostały pod nr (...) oraz (...). Pierwsza szkoda zgłoszona została po przejściu I fali przymrozków – 28 kwietnia 2009 roku, zaś druga – po wystąpieniu przymrozków – dnia 14 maja 2009 roku.

Pierwsza szkoda obejmowała uprawę jabłek, gruszek i wiśni, zaś druga szkoda - uprawę wiśni i jabłoni (dowód: druki zgłoszenia szkody majątkowej, k. 27-28; 29-30; okoliczność bezsporna).

Z uwagi na krótki okres pomiędzy wskazanymi zjawiskami oraz specyfiką likwidacji, przyznane roszczenia zostały wypłacone w zgłoszeniu (...).

W wyniku likwidacji szkody powstałej w dniu 28 kwietnia 2009 roku, (...) S.A. z siedzibą w W. przyznał i wypłacił P. K. (1) odszkodowanie w kwocie 10.000 zł (dowód: operat szkody, k. 31; okoliczność bezsporna).

Na skutek natomiast likwidacji szkody z dnia 14 maja 2009 roku, poszkodowanemu przyznane zostało odszkodowanie, które wypłacane było w częściach, w zależności od ponownego oszacowania szkody. I tak, pierwsza decyzja, zapadła w dniu 30 czerwca 2009 roku, mocą której przyznana została P. K. (1) kwota 49.712,40 zł. Druga decyzja została wydana w dniu 24 sierpnia 2009 roku, na podstawie której poszkodowanemu przyznano odszkodowanie w kwocie 82.176,30 zł, przy czym wypłacono mu kwotę 32.463,90 zł, bowiem należało je pomniejszyć o kwotę wypłaconą uprzednio. Ostatnią decyzją, która zapadła w dniu 20 października 2009 roku, zakład ubezpieczeń przyznał w rezultacie poszkodowanemu kwotę 122.964,88 zł, przy czym po pomniejszeniu o wypłacone uprzednio kwoty, P. K. (1) wypłacono kwotę 40.788,58 zł. Wszystkie kwoty zostały pomniejszone o 10 % udziału własnego (dowód: zawiadomienia, k. 33; 35; 38; okoliczność bezsporna).

Wysokość odszkodowania ustalona została w oparciu o dokonane w dniu 3 czerwca 2009 roku oględziny dokonane przez likwidatorów R. K. i K. G.. W trakcie lustracji plantacji likwidatorzy stwierdzili charakterystyczne uszkodzenia przymrozkowi, które na owocach objawiały się uszkodzeniem skórki zewnętrznej, po przekrojeniu owocu trafiały się brązowe gniazda owocowo – nasienne; stwierdzono również braki na pędach owocujących, z których zawiązki uszkodzone przez przymrozek opadły pod drzewo.

Likwidatorzy wskazali, że nasilenie uszkodzeń uzależnione było od położenia kwatery i usytuowania drzew (dowód: opis szkody, k. 39; okoliczność bezsporna).

W dniu 23 lipca 2009 roku, dokonana została dodatkowa lustracja sadu wiśniowego, które miały na celu oszacowanie plonu po szkodzie przymrozkowej (dowód: opis szkody, k. 41; okoliczność bezsporna).

Po ponownej analizie sprawy, dokonanej na wniosek powoda, zakład ubezpieczeń podtrzymał swoje stanowisko, podnosząc, że procent uszkodzeń kwiatostanu nie jest równoznaczny z procentem utraty plonu, który ustalany jest w oparciu o Normy do ustalania wysokości szkód w uprawach rolnych (dowód: pismo, k. 93; okoliczność bezsporna).

W sprawie wywołana została opinia biegłego z zakresu ekonomiki rolnictwa i gospodarki żywnościowej, z której wynika, że potencjalne przychody z przedmiotowych upraw uzyskane w 2009 roku w cenach bieżących wynosiłyby 449.022 zł przy cenach rynkowych; 501.500 zł przy cenach z operatu.

Biegły szacując powyższe, nie ustalał jednak wysokości odszkodowania z upraw sadowniczych w gospodarstwie powoda, ale utracone dochody z tych upraw powstałe w wyniku przymrozków w maju 2009 roku. Zatem biegły nie uwzględnił udziału własnego powoda zgodnie z umową ubezpieczenia (dowód: opinia, k. 142-148).

W pisemnej opinii uzupełniającej, biegły zaopiniował, iż wartość utraconych przychodów z przedmiotowych upraw sadowniczych w roku 2009 w cenach bieżących wynosiłyby (ceny rynkowe wg pisma strony powodowej) – 222.954 zł.

Wyliczając utracone korzyści w wysokości wskazane powyżej, biegły oszacował, iż przychody potencjalne wynosiły 514.557 zł, przychody osiągnięte – 269.051 zł, zaś koszty nie poniesione – 22.552 zł (dowód: opinia uzupełniająca, k. 182-188).

Biegły podkreślił, że gospodarstwo (...) prowadziło produkcję w oparciu o sprzęt mechaniczny własny. Koszt utrzymania sprzętu jest kosztem stałym i nie jest uzależniony od skali produkcji, czy też czasu wykorzystania.

Ponadto w wyniku przymrozków nastąpiło rozproszone terytorialnie uszkodzenie roślin, co z punktu widzenia efektywności ekonomicznej nie pozwalało na ograniczenie obszaru zbioru owoców z sadów. Zbiór taki mógł zostać przeprowadzony ręcznie z relatywnie niższą wydajnością. A zatem, poszkodowany nadal ponosił koszty najmniejszej siły roboczej, oraz zużycia energii, paliwa i materiałów eksploatacyjnych.

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na wskazanych powyżej dowodach.

Odnośnie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, należy wskazać, iż żadna ze stron nie zgłaszała zastrzeżeń, co do ich prawdziwości. Sąd z urzędu nie dostrzegł również jakichkolwiek podstaw do zakwestionowania ich mocy dowodowej. Stąd też, ta kategoria dowodów została obdarzona przez Sąd w całości walorem wiarygodności.

Sąd uznał również za wiarygodne zeznania świadków: R. J. (skrótowy protokół rozprawy, k. 128v od godz. 00:32:37 do godz. 00:39:23) i L. W. (skrótowy protokół rozprawy, k. 128v od godz. 00:27:40 do godz. 00:32:37), w części, w jakiej zeznawali na okoliczności nie sporne w sprawie.

W pozostałym zaś zakresie, zeznania wskazanych powyżej świadków nic istotnego nie wniosły do sprawy, bowiem nie posiadali oni wiedzy na temat okoliczności zawierania umowy obowiązkowego datowanego ubezpieczenia upraw rolnych przez powoda z pozwanym zakładem ubezpieczeń.

Sąd uznał również za wiarygodne zeznania świadka R. K. (skrótowy protokół rozprawy, k. 132-132v od godz. 00:03:05 do godz. 00:20:55), który przedstawił procedurę likwidacji szkody powstałej w gospodarstwie powoda.

Zgodne z zeznaniami wskazanych powyżej świadków były zeznania powoda P. K. (1) (skrótowy protokół rozprawy, k. 128 od godz. 00:06:01 do godz. 00:24:38; k. 219v-220), dlatego też Sąd również i tym zeznaniom nie odmówił wiarygodności.

Sąd nie miał również zastrzeżeń do wartości dowodowej opinii sądowych z zakresu ekonomiki rolnictwa i gospodarki żywnościowej, sporządzonej przez biegłego dr inż. P. W. (k. 142-148; pisemna opinia uzupełniająca, k. 182-188; ustna opinia uzupełniająca, k. 219v).

W opiniach tych biegły oszacował utracone korzyści powoda, które wystąpiły na skutek doznanej przez niego szkody, zaistniałej z powodu wystąpienia przymrozków.

W ocenie Sądu, wywołane w sprawie opinie, opracowane przez wyżej wymienionego biegłego, spełniają wymagania stawiane im przez przepisy proceduralne, są bowiem zupełne, jasne i niesprzeczne, a wyrażone w nich wnioski stanowcze i wyważone. Powyższe argumenty pozwoliły Sądowi uznać te opinie za przekonujące.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne, dlatego też zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie powód P. K. (1) dochodził roszczenia odszkodowawczego w oparciu o zawartą z pozwanym zakładem ubezpieczeń umowę obowiązkowego datowanego ubezpieczenia upraw rolnych, której podstawa prawna zawarta jest w ustawie z dnia 7 lipca 2005 roku o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 cytowanej powyżej ustawy, ubezpieczenie obejmuje szkody powstałe w następstwie zdarzeń wchodzących w zakres ochrony ubezpieczeniowej, zaistniałe w gospodarstwach rolnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w miejscu wskazanym w umowie ubezpieczenia. Według ust. 2 artykułu z kolei, w ubezpieczeniu upraw, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1, zakład ubezpieczeń odpowiada za szkody spowodowane przez:

- 1) huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę, ujemne skutki przezimowania oraz przymrozki wiosenne, jeżeli szkody w plonie głównym wyniosą co najmniej 10 %;
- 2) suszę, jeżeli szkody w plonie głównym wyniosą co najmniej 25 %.

W ustępie 3 zaś ustawodawca wskazał, że odszkodowanie za szkody, o których mowa w ust. 2, może być pomniejszone o nie więcej niż 10 % wartości tych szkód.

W przedmiotowej sprawie, powód kwestionował sposób wyliczenia przez pozwany zakład ubezpieczeń należnego mu odszkodowania. Jak podniósł, zakład ubezpieczeń oddzielił bowiem wysokość uszkodzeń od wysokości szkody i na skutek zastosowania swoich wewnętrznych norm, wypłacił znacznie niższą kwotę odszkodowania, niż wynikało to z pomiaru zniszczeń.

W tym miejscu wskazać jednak należy, że kwestie sporne dotyczące zapisów umownych najczęściej wynikają z faktu, iż ustawa o ubezpieczeniu obowiązkowym upraw nie definiuje pojęcia odszkodowania, zdawkowo tylko informując, że może być ono pomniejszone o nie więcej niż 10% wartości szkód.

W ustawie nie ma więc przepisów regulujących istotną kwestię dotyczącą umowy ubezpieczenia, związaną ze świadczeniem głównym ubezpieczyciela, jakim jest ochrona ubezpieczeniowa i odszkodowanie. Dopiero treść art. 9 ust. 6 ustawy odsyłającego z kolei do odrębnej umowy - „umowy w sprawie dopłat” zawieranej pomiędzy ubezpieczycielem, a ministrem właściwym do spraw rolnictwa - zawiera istotną wskazówkę, że procedura likwidacji szkód, jak również ogólne warunki umowy ubezpieczenia przedkładane są przez ubezpieczycieli ministrowi rolnictwa na etapie postępowania ofertowego dotyczącego „umowy w sprawie dopłat”, zawieranej pomiędzy ubezpieczycielem, a ministrem rolnictwa, o której jest mowa w art. 9 ust. 1 i 2 ustawy, co w praktyce oznacza, że kształtowanie treści umowy ubezpieczenia powierzono w przeważającej części ubezpieczycielom.

Metoda ustalania odszkodowania zamiast w ustawie, co jest na rękę zwłaszcza ubezpieczycielom, jest uregulowana w ogólnych warunkach ubezpieczenia autorstwa ubezpieczycieli.

Zatem najczęściej unormowanie zasad rządzących likwidacją szkód w uprawach można odnaleźć w treści ogólnych warunków ubezpieczenia stworzonych przez ubezpieczycieli.

W niniejszej sprawie Ogólne Warunki Ubezpieczenia, w § 20 ust. 3 stanowią, że wysokość szkody ustala się oddzielnie na każdej działce rolnej (polu). Według ust. 4 artykułu, za podstawę do obliczenia wysokości szkody w szkodach częściowych przyjmuje się:

1) rzeczywistą powierzchnię pola, na którym uprawa została uszkodzona lub zniszczona (ustaloną w wyniku bezpośredniego pomiaru, na podstawie wniosku o przyznanie płatności bezpośrednich do gruntów rolnych lub innej dokumentacji gospodarstwa) nie większą jednak od powierzchni podanej w polisie;

2) określony w procentach stopień zmniejszenia plonu, ustalony na gruncie w oparciu o wykonaną analizę uszkodzeń roślin i obliczony na podstawie obowiązujących w (...) S.A. w dniu powstania szkody „Norm do ustalania wysokości szkód w uprawach rolnych”, które na żądanie ubezpieczającego lub ubezpieczonego (...) S.A. udostępni do wglądu:

3) sumę ubezpieczenia na 1 ha określoną w polisie, nie wyższą jednak, niż wartość uprawy ustalonej na podstawie:

a) wydajności lub wartości plonu z 1 ha podanej w polisie lub rzeczywistej określonej przez przedstawiciela (...) S.A. w obecności właściciela upraw lub osoby przez niego upoważnionej – nie wyższej, niż podana w polisie.

Jeżeli likwidator ustalający rozmiar szkody stwierdzi na gruncie, że wydajność lub wartość plonu jest niższa co najmniej o 20 % od wartości określonej w polisie, ma obowiązek ustalić na gruncie rzeczywistą wydajność lub wartość plonu i udokumentować tę zmianę w operacie szkodowym;

b) ceny jednostkowej plonu podanej w polisie, nie wyższej jednak od rynkowej ceny skupu występującej na danym terenie w dniu powstania szkody (...);

4) liczbę zniszczonych drzew lub krzewów oraz wartość jednostkową sadzonek przyjętą do ubezpieczenia.

Ustęp 5 cytowanego artykułu stanowi z kolei, że w przypadku powstania szkody całkowitej, stopień zmniejszenia wartości plonu uzależniony jest od okresu, w którym powstała szkoda, a wysokość takiej szkody ustala się zgodnie z

„Normami do ustalania wysokości szkód w uprawach rolnych”, które na żądanie ubezpieczającego lub ubezpieczonego (...) S.A. udostępni do wglądu (OWU, k. 17-23).

A zatem, w oparciu o poczynione powyżej rozważania prawne oraz na zasadzie treści cytowanego powyżej artykułu OWU, w ocenie Sądu, niewątpliwie, pozwany zakład ubezpieczeń mógł szacować wysokość odszkodowania w oparciu o tzw. „Normy do ustalania wysokości szkód w uprawach rolnych”.

Niemniej jednak, mimo iż, powód zapoznał się z treścią OWU – co było okolicznością bezsporną – to jednak, jak twierdził, nie przedstawiono mu treści wskazanych powyżej Norm. Wprawdzie, z uwagi na treść § 20 ust. 5 OWU, powód winien domagać się przedstawienia do wglądu tychże Norm, więc niezasadnym jest „zasłanianie się” przez niego ich niezajomością.

Niemniej jednak, okoliczność „prawidłowości” wyliczenia przez pozwanego wysokości odszkodowania winna być wykazana przez zakład ubezpieczeń, czego ten nie uczynił.

W związku z powyższym, Sąd uznał powództwo za zasadne co do zasady i w celu ustalenia wysokości szkody w plonach owoców, powstałej w wyniku wiosennych przymrozków, które wystąpiły w 2009 roku, dopuścił, wnioskowany przez powoda, dowód z opinii biegłego z zakresu ekonomiki rolnictwa i gospodarki żywnościowej.

I tak, z opinii uzupełniającej wynika, iż wartość utraconych przychodów z przedmiotowych upraw sadowniczych w roku 2009 w cenach bieżących wynosiłyby (ceny rynkowe wg pisma strony powodowej) – 222.954 zł.

Wyliczając utracone korzyści w wysokości wskazanej powyżej, biegły oszacował, iż przychody potencjalne wynosiły 514.557 zł, przychody osiągnięte – 269.051 zł, zaś koszty nie poniesione – 22.552 zł (opinia uzupełniająca, k. 182-188).

Przyjmując zatem, powyższą opinię za wiarygodną, co jednocześnie skutkowało tym, iż, powód w wyniku szkody, która wystąpiła w maju 2009 roku, utracił korzyści w wysokości 222.954 zł. Po pomniejszeniu tejże o kwotę przyznaną powodowi w toku postępowania likwidacyjnego, Sąd doszedł do przekonania, iż powództwo niewątpliwie podlega uwzględnieniu.

Od zasądzonej kwoty roszczenia, Sąd zasądził odsetki od dnia 9 czerwca 2009 roku, w oparciu o treść art. 817 § 1 k.c.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. stanowiącego o zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu.

Dlatego też pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W., będący stroną przegraną w niniejszej sprawie, zobowiązany był uiścić na rzecz P. K. (1) kwotę 9.444 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, obejmujących: zwrot kosztów zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, na podstawie § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 roku, Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.), opłatę od pozwu w wysokości 3.827 zł oraz zaliczkę na poczet wynagrodzenia biegłego w wysokości 2.000 zł.

W pkt 3) wyroku zaś, Sąd, na podstawie art. 113 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku „o kosztach sądowych w sprawach cywilnych” (Dz. U. z 2010 roku, Nr 90, poz. 594 ze zm.), nakazał ściągnąć od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Lublinie kwotę 342,08 zł tytułem nie uiszczonych kosztów sądowych (tj. część wynagrodzenia biegłego za sporządzenie opinii sądowych, postanowienie, k. 183).

Z tych też względów oraz w oparciu o wskazane powyżej przepisy, Sąd Okręgowy orzekł, jak w wyroku.